

KEMIJOKISUUN KALASTUSTIEDUSTELU VUONNA 2024

Kalatalouspalvelut Pekka A. Keränen

VOIMALOHI OY

KEMIJOKISUUN KALASTUSTIEDUSTELU VUONNA 2024

10.6.2025

Pekka Keränen, MMM (kalataloustiede)

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	2
2. AINEISTO JA MENETELMÄT	2
3. TULOKSET JA TULOSTEN TARKASTELU	3
3.1. KALASTAJAMÄÄRÄ, PYYDYKSET JA PYYNTI	3
3.2. SAALIS	3
3.3. LOHI- JA TAIMENSAALIS	5
3.4. VERTAILU EDELLISVUOSIIN	6
3.5. NÄKEMYKSET KALASTUKSESTA JA KALASTONHOIDOSTA	7
4. MUU KALASTUS KEMIJOKISUUSSA	8
4.1. SIIAN MÄDINHANKINTAPYYNTI JA NÄYTEKALAPYYNTI	8
4.2. KOKONAISSAALISARVIO	8
5. YHTEENVETO	10
6. LÄHTEET	11

LIITTEET

Liite 1. Tiedustelulomake – Kalastus Isohaaran alapuolisella jokisuusalueella vuonna 2024.

Liite 2. Isohaaran alapuolisen jokisuusalueen tiedustelualue vuonna 2024.

Liite 3. Tiedusteluun vastanneiden vapaamuotoiset kommentit vuonna 2024.

Kalatalouspalvelut Pekka A. Keränen
PL 10, 96101 Rovaniemi
neuvonta@kalatalouspalvelut.fi
<https://kalatalouspalvelut.fi>

Kannen kuva: © Kemijoki Oy

1. JOHDANTO

Kemijoen ja sen merellisen vaikutusalueen kalanhoitovelvoitteet perustuvat Pohjois-Suomen vesioikeuden ja Korkeimman hallinto-oikeuden vahvistamaan päätökseen (nro 2863/80, 30.5.1980), jolla Kemijoki Oy ja Pohjolan Voima Oy (nyk. PVO-Vesivoima Oy) on voimalaitosrakentajina velvoitettu hoitamaan alueen kalakantoja istutuksin sekä tarkkailemaan kalanhoitovelvoitteiden tuloksellisuutta.

Tässä raportissa esitetään Isohaaran voimalaitospadon alapuolisen jokisuulueen kalastustiedustelun tulokset vuodelta 2023. Kalastustiedustelun tulosten lisäksi kokonaissaaliin arvioinnissa on otettu huomioon myös Isohaaran voimalaitoksen alapuolisen siian mädinhankintapyynnin sekä näytepyyntien saaliit. Kemijokisuun kalastustiedusteluja on tehty aiemmin vuosilta 1996, 1997, 1998 2003, 2006, 2008, 2009, 2012, 2015, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 ja 2023 (Autti ym. 1998, Autti 2000, Huttula ym. 2004, PSV-Maa- ja vesi Oy 2004, Pöyry Environment Oy 2007, Autti & Huttula 2009, Pöyry Finland Oy 2010 ja 2013, Taskila 2016, Laitala ym. 2020, Leppänen 2020, Paksuniemi 2021, Keränen 2022, Keränen 2023, Keränen 2024).

2. AINEISTO JA MENETELMÄT

Kemijokisuun alueella tehtiin maaliskoukokuussa 2025 Kemin kirkonkylän osakaskunnan kalastuslupan lunastaneille kalastajille suunnattu kalastustiedustelu vuoden 2024 kalastuksesta.

Tiedustelu tehtiin kolmen kyselykierroksen postitiedusteluna. Ensimmäisellä ja toisella kierroksella vastaamatta jättäneille lähetettiin uusintatiedustelu. Vastaajille annettiin mahdollisuus sähköiseen vastaamiseen tiedustelulomakkeella olevan QR-koodin välityksellä. Tiedustelu oli talouskohtainen. Tiedustelualue käsitti Kemijoen Isohaaran voimalaitoksen alapuolisen jokisuun voimalaitospadosta Martinkariin saakka (liite 2).

Kalastustiedustelulla selvitettiin käytössä olevia pyydysmääriä, kalastusaikaa ja saatua saalista. Lohi- ja taimensaalista tiedusteltiin kahdella eri kysymyksellä, joilla arvioitiin pyydyskohtaista saalista, kuukausikohtaista saalista ja istutettujen kalojen osuutta saaliissa. Lomakkeessa kysyttiin myös vastaajien vapaamuotoisia näkemyksiä kalastuksesta ja kalakannoista sekä muita huomioita. Kyselylomake on esitetty liitteessä (liite 1).

Tiedustelun otanta käsitti poistuman (lupatiedoissa ei ollut osoitetta tai sitä ei voitu muutoin selvittää; osa luvista myytiin verkkosivujen kautta ilman osoitetietoja ja talouksien määrä arvioitiin aikaisempien vuosien keskimääräisen lupa/talous-osuuden mukaisesti) jälkeen 256 taloutta, joka oli noin 67 % luvan hankkineiden talouksien kokonaismäärästä. Kahden uusintakierroksen jälkeen palautuksia saatiin 142 kpl, eli noin 55 % otokseen kuuluneista talouksista vastasi tiedusteluun (taulukko 1). Sähköistä vastausmahdollisuutta käytti 23 % vastanneista talouksista.

Taulukko 1. Vuoden 2024 kalastustiedustelun perustietoja.

	Luvat kpl	Taloudet kpl	Poistuma kpl	Otos kpl	Palautti kpl	Palautus- osuus (%)
Kemin kirkonkylän ok	417	357	161	256	142	55,5 %

Tiedusteluun vastaamatta jättäneiden ja otoksen ulkopuolelle jääneiden kalastusaktiivisuuden ja saalislajiston oletettiin olleen vastaavia kuin tiedusteluun vastanneilla. Laskennallinen kokonaissaalisarvio muodostettiin vertailukelpoisuus aiempiin tiedusteluihin säilyttäen tiedusteluun vastanneiden kalastaneiden talouksien keskisaaliista kokonaiskalastajamäärällä kerrottuna. Saalismäärä ja kalastaneiden talouksien kokonaismäärä, samoin kuin pyydyskohtaiset pyydysmäärät ja pyyntiponnistus arvioitiin aineistosta lasketun laajennuskertoimen avulla (taloudet/tiedustelun palauttaneet). Koska alhainen vastausprosentti suurentaa laajennuskerrointa, yksittäisten kalastajien ilmoittamat suuret saaliit voivat aiheuttaa saaliin ja pyynnin määrän yliarviointia, mikä heikentää laskennan luotettavuutta. Tämän vuoksi usean sadan kilon kalansaaliin ilmoittaneiden kalastajien saalis ja pyyntipäivät otettiin huomioon aineistossa laajentamattomana.

3. TULOKSET JA TULOSTEN TARKASTELU

3.1. KALASTAJAMÄÄRÄ, PYYDYKSET JA PYYNTI

Isohaaran alapuolisella jokisuualueella kalasti kirkonkylän osakaskunnan luvilla vuonna 2024 arviolta 279 taloutta. Kalastaneita henkilöitä oli taloutta kohden 1,15, joten arviolta tiedustelualueella kalasti osakaskunnan luvilla noin 322 henkilöä. Vastanneista noin 88 % oli Kemin-Tornion seudulla asuvia paikallisia talouksia ja muut taloudet vieraspaikkakuntalaisia.

Verkkokalastusta harjoitti 52 taloutta eli 19 % talouksista. Yleisimmin käytettiin harvoja lohiverkkoja. Verkkokalastajille kertyi vuonna 2024 yhteensä 1 612 pyyntipäivää ja kokonaispyyntiponnistus oli 4 479 verkkovuorokautta (pois lukien mädinhankintapyynti ja näytepyynti Isohaaran voimalaitoksen alapuolella). Verkoilla kalastaneilla talouksilla oli käytössään keskimäärin 1,8 lohiverkkoa ja 9,3 muuta verkkoa. Tiedusteluun vastanneet eivät harjoittaneet talviverkkokalastusta. Koukkukalastusta harjoitti arviolta kahdeksan taloutta, joiden pyyntiponnistus oli 4 223 koukkuvuorokautta. Katiskapyyntiä harjoitti puolestaan 18 taloutta, joiden pyyntiponnistus oli 440 pyyntivuorokautta.

Vapakalastusta harjoitti arviolta 194 taloutta, eli 69 % talouksista. Vapakalastusta harjoittaneista talouksista yhtä vakalastusmuotoa käyttäen kalasti 83 % talouksista ja useaa vastaavasti 17 % talouksista. Suosituimmat kalastusmuodot olivat vetouistelu ja heittokalastus, joille kertyi vuonna 2024 yhteensä 1 682 kalastuskertaa (vapapäivää). Vetokalastajille kertyi keskimäärin 14,1 vapapäivää ja heittokalastajille vastaavasti 10,7 vapapäivää. Vapakalastusta harjoittaneista talouksista perhokalastusta harjoitti 19 % talouksista, keskimäärin 6,1 vapapäivän verran taloutta kohti. Ongintaa ja pilkintää harjoitti vastaavasti 14 % talouksista. Keskimääräinen kalastuskertojen määrä oli onkijoilla 6,0 vapapäivää ja pilkkijöillä vastaavasti 9,4 vapapäivää. Pyyntimuotokohtainen arvio seisovilla pyydyksillä ja vakalastusvälineillä kalastaneiden talouksien määrästä ja pyyntiponnistuksesta on esitetty taulukossa luvussa 3.2. *Saalis* (taulukko 2).

3.2. SAALIS

Kalastustiedustelun perusteella Kemin kirkonkylän osakaskunnan luvalla kalastaneiden kokonaissaalis oli vuonna 2024 noin 8,2 tonnia (taulukko 2). Talouden keskisaalis oli 25,9 kg, kun keskisaalis lasketaan ilman suuria lohisaaliita (yksi vastaaja). Kun keskisaalis muodostetaan kokonaissaalisarvion pohjalta (8 180 kg), jossa suuret lohisaaliit ovat mukana sellaisenaan, talouden keskisaalis vuonna 2024 oli

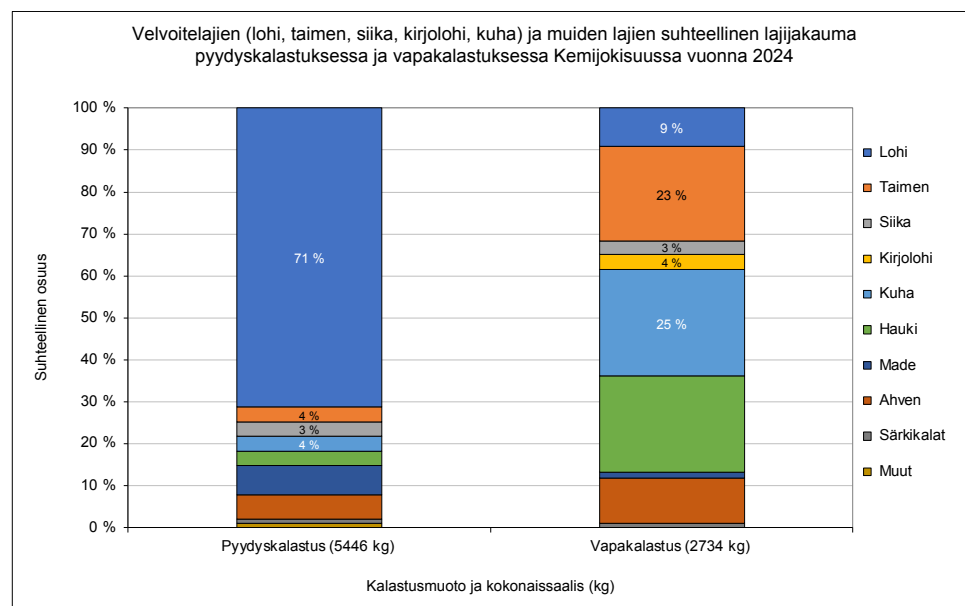
29,3 kg. Tiedusteluun vastanneista talouksista 14 % jäi ilman saalista. Saaliitta jääneet taloudet kalastivat keskimäärin kahtena päivänä (mediaani yksi päivä) tiedustelualueella vuonna 2024.

Yleisimmät saalislajit olivat lohi, taimen, hauki ja kuha, jotka muodostivat 81 % kokonaissaaliista. Vähemmässä määrin saatiin myös ahventa ja madetta, yhteensä vajaat 13 % kokonaissaaliista. Särkikaloja saatiin saaliiksi yhteensä 79 kiloa ja muita lajeja 58 kg. Kokonaissaaliista noin 58 % saatiin verkkopyydyksillä, pääasiassa lohiverkoilla. Kokonaissaaliista 33 % saatiin vapapyydyksillä. Vapasaaliista 86 % kalastettiin veto- ja heittokalastamalla. Pyydyskohtaiset saalisarviot ja osuudet lajeittain on esitetty taulukossa (taulukko 2).

Pyydyskalastuksen kokonaissaalis oli arviolta 5 446 kg ja 82 % siitä koostui velvoitteena istutettavista lajeista (lohi, taimen, siika, kuha, kirjolohi). Vapakalastuksen kokonaissaalis oli puolestaan arviolta 2 734 kg, mistä 64 % oli velvoitteena istutettavia lajeja. (Kuva 1.)

Taulukko 2. Kemijokikylän osakaskunnan luvalla kalastaneiden talouksien (279 taloutta) pyyntiponnistus pyydyskalastuksen pyydysvuorokausina (pvrk) ja vapakalastuksen vapa-päivinä (vpv) sekä kokonaissaalisarvio pyydyksittäin ja lajeittain Kemijokisuussa vuonna 2024.

Pyydys	Talouksia kpl	Pyynti- ponnistus pvrk/vpvä	Lohi kg	Taimen kg	Siika kg	Hauki kg	Made kg	Ahven kg	Kuha kg	Kirjo- lohi kg	Särki- kalat kg	Muut kg	Yht. kg	Suht. osuus %
Lohiverkot	52	1 566	3 781	75	0	79	5	3	19	13	50	35	4 060	49,6 %
Muut verkot	8	63	75	128	180	45	38	38	176	13	0	0	693	8,5 %
Talviverkot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Katiskat	18	440	0	0	0	50	88	274	0	0	0	0	412	5,0 %
Koukut	8	302	0	0	0	8	213	0	0	0	0	0	220	2,7 %
Muut pyydykset	3	201	0	0	0	0	38	0	0	0	0	23	60	0,7 %
Vetouistelu	85	977	192	439	0	298	0	119	126	16	0	0	1 191	14,6 %
Heittokalastus	85	705	8	117	18	304	0	110	558	35	3	0	1 153	14,1 %
Perhokalastus	38	229	38	54	63	13	0	3	0	50	0	0	219	2,7 %
Onkiminen	8	45	0	0	0	0	0	28	0	0	15	0	43	0,5 %
Pilkkiminen	20	189	13	5	4	10	38	38	10	0	11	0	128	1,6 %
Saalis yhteensä (kg)			4 107	819	265	807	419	611	889	126	79	58	8 180	100,0 %
Suhteellinen osuus (%)			50,2 %	10,0 %	3,2 %	9,9 %	5,1 %	7,5 %	10,9 %	1,5 %	1,0 %	0,7 %	100,0 %	

Kuva 1. Velvoitteena istutettavien lajien (lohi, taimen, siika, kirjolohi, kuha) ja muiden lajien saalisjakauma pyydyskalastuksessa ja vapakalastuksessa Kemijokisuussa vuonna 2024.

3.3. LOHI- JA TAIMENSAALIS

Kalastustiedustelulomakkeella vastaajia pyydettiin erittelemään lohi- ja taimensaaliin kilo- ja kappalemäärä kuukausittain sekä ilmoittamaan rasvaeväleikattujen saaliskalojen lukumäärä (ks. liite 1). Kilo- ja kappalemääräarvion antoi noin 75 % kaikista lohia tai taimenia saaliiksi saaneista talouksista. Lohisaalista ilmoittaneista 72 % teki pyydetyn saaliin erittelyn rasvaeväleikattuihin ja -leikkaamattomiin kaloihin. Taimensaaliin osalta vastaava osuus oli 78 %. Saalislohien ja -taimenter keskypaino ja istukkaiden osuus arvioitiin vain niistä vastauksista, joissa oli ilmoitettu sekä kilo- että kappalemääräarvio ja tehty erittely rasvaeväleikattuihin ja -leikkaamattomiin kaloihin. Lohien ja taimenter kokonaiskappalemäärä on arvioitu kokonaissaaliin sekä ilmoitettujen kuukausittaisten saalisosuuksien ja kalojen keskypainon perusteella. Lohi- ja taimensaaliin erittelyyn vastanneiden määrä jäi suhteellisen pieneksi ja osa vastauksista oli puutteellisesti täytettyjä, joten alla esitetyt keskypainot ja istukkaiden suhteelliset osuudet ovat lähinnä suuntaa antavia.

Tiedusteluun vastanneista tiedustelualueella kalastaneista talouksista 32 ilmoitti saaneensa saaliiksi lohia, eli 29 % vastanneista kalastaneista talouksista (111 taloutta). Vastaavasti taimenia sai saaliiksi 40 vastaajaa eli noin 36 % vastanneista kalastaneista talouksista. Arviolta noin 4,1 tonnin lohisaaliista 94 % pyydettiin verkoilla ja 5 % vetokalastuksella. Taimensaaliista 75 % pyydettiin vapakalastusvälineillä, pääasiassa vetokalastamalla, ja loput 25 % verkoilla.

Taulukko 3. Arvioitu kuukausittainen lohi- ja taimensaalis sekä lohien ja taimenter keskypaino (arvioitu pienemmästä aineistosta) ja rasvaeväleikattujen istukkaiden osuus Kemijokisuussa vuonna 2024.

Kuukausi	L O H I				
	Saalis (kpl)	Saalis (kg)	Keskypaino (kg)	Istukkaita (kpl)	Istukkaita (%)
Toukokuu	168	1 023	6,1	168	100 %
Kesäkuu	337	1 996	5,9	268	80 %
Heinäkuu	187	988	5,3	110	59 %
Elokuu	4	17	4,0	2	50 %
Syyskuu	4	21	5,1	2	50 %
Lokakuu	12	62	5,0	12	100 %
Yhteensä	713	4 107	5,8	563	79 %
Kuukausi	T A I M E N				
	Saalis (kpl)	Saalis (kg)	Keskypaino (kg)	Istukkaita (kpl)	Istukkaita (%)
Huhtikuu	6	16	2,5	3	50 %
Toukokuu	103	266	2,6	87	85 %
Kesäkuu	100	259	2,6	86	86 %
Heinäkuu	28	68	2,4	25	89 %
Elokuu	0	0	0,0	0	0 %
Syyskuu	6	9	1,5	6	100 %
Lokakuu	97	195	2,0	78	81 %
Marraskuu	3	7	2,2	3	100 %
Yhteensä	343	819	2,4	289	84 %

Vuonna 2024 lohia saatiin saaliiksi arviolta 713 kpl ja taimenia 343 kpl (taulukko 3). Kilomääräisestä suurin osa lohisaaalista saatiin kesäkuussa. Vastaavasti taimenta saatiin selvästi eniten touko- ja kesäkuussa, mutta myös lokakuussa. Lohien saalispaino oli keskimäärin 5,8 kg. Suurimmillaan keskipaino oli toukokuussa (6,1 kg). Saaliiksi saatujen taimenten keskipaino oli 2,4 kg, ja keskipaino oli suurimmillaan touko- ja kesäkuussa (molempina kuukausina 2,6 kg).

Istutetut lohet ja taimenet voidaan erottaa luonnossa kuoriutuneista kaloista rasvaeväleikkauksen perusteella. Rasvaeväleikattuja lohia on istutettu Kemijokisuulle vuodesta 2017 alkaen ja taimenia vuodesta 2016 alkaen.

Kalastustiedustelun saalisilmoitusten perusteella istukkaiden osuus saaliiksi saaduista lohista oli suurin toukokuussa ja lokakuussa, jolloin kaikki saalislohet olivat istukkaita, ja pienin elo- ja syyskuussa, jolloin istukkaita oli puolet saalislohista, joskin istukkaiden osuus kyseisinä kuukausina perustuu pieneen aineistoon. Heinäkuussa ilmoitetussa suuremmassa lohisaaaliissa istukkaiden osuus oli 59 % saalislohista. Keskimääräinen istukkaiden osuus kalastustiedustelun lohisaaaliissa vuonna 2024 oli noin 79 %. (Taulukko 3.)

Taimensaaliissa istukkaita oli suhteellisesti eniten syyskuussa ja marraskuussa, jolloin kaikki saalistaimenet olivat istukkaita, mutta suhde perustuu pieneen aineistoon. Vähiten istukkaita oli huhtikuussa, jolloin puolet saalistaimenista oli istukkaita, joskin tässäkin tapauksessa suhdeluku perustuu pieneen aineistoon. Pääosa taimensaaliista kalastettiin touko-heinäkuussa, jolloin istukkaide osuus saaliskaloista oli 85–89 %. Keskimäärin istukkaiden osuus kalastustiedustelun taimensaaliissa vuonna 2024 oli noin 84 %. (Taulukko 3.)

3.4. VERTAILU EDELLISVUOSIIN

Kemin kirkonkylän osakaskunnan luvilla kalastavien talouksien määrä on vaihdellut tiedusteluvuosina 2015 ja 2018–2024 noin kahden- ja kolmensadan talouden välillä. Keskimäärin tiedustelualueella on kalastanut runsaat 250 taloutta. Verkkoja käyttäneiden talouksien määrä on ollut vuodesta riippuen noin 40–50 taloutta. Katiska- tai koukkukalastusta harjoittaa muutama talous. Kaikkina vuosina katiskoilla tai koukuilla pyyntiä ei ole tiedusteluaineistossa raportoitu. Katiskapyynti ei ole kuitenkaan samalla tavalla vähentynyt kuin koukkukalastus.

Kalastustiedustelun lohisaaalis on vaihdellut 1,5–8,2 tonnin välillä ja taimensaalis vastaavasti 0,6–1,4 tonnin välillä. Keskimäärin lohta on saatu tiedustelujen tarkastelujaksolla noin 5,2 tonnia ja taimenta noin 0,9 tonnia. Vuosina 2020 ja 2021 lohisaaalis oli keskimääräistä suurempi, mutta vuosina 2022 ja 2023 selvästi keskimääräistä heikompi. Vuosi 2023 oli aikaisempiin tarkkailuvuosiin verrattuna poikkeuksellisen huono lohivuosi, mutta vuonna 2024 lohisaaalis oli selvästi parempi, mutta kuitenkin vielä noin tonnin alle keskimääräisen lohisaaaliin. Siikasaalis oli vuonna 2024 noin puolet tarkkailujakson keskimääräisestä saaliista (siian mädinhankintapyyntiin osallistuneiden vastaajien saalista ei huomioitu osakaskunnan luvalla kalastaneiden siikasaalisarvioissa). Kirjolohen osuus kokonaissaaliissa oli vuonna 2024 keskimääräistä suurempi, toisin kuin vuosina 2021 ja 2022, jolloin se oli selvästi keskimääräistä pienempi. Kuhasaaalis on kasvanut voimakkaasti 2020-luvulla ja oli vuonna 2024 lähes kolmikertainen tarkkailujakson keskimääräiseen saaliiseen verrattuna.

Tiedustelun kokonaissaalis on tarkastelujaksolla vaihdellut noin 5,3–11 tonnin välillä. Talouksien keskisaalis on ollut noin 30–40 kg:n välillä, keskimäärin 33 kg taloutta kohti.

Kirkonkylän osakaskunnan luvilla kalastaneiden pyynti- ja saalistiedot tiedusteluvuosilta on esitetty taulukossa (taulukko 4).

Taulukko 4. Kirkonkylän osakaskunnan luvilla kalastaneiden pyynti- ja saalistiedot (pois lukien vapakalastus) vuonna 2015 ja vuosina 2018–2024 (Taskila 2016, Laitala 2020 ja Leppänen 2020, Paksuniemi 2021, Keränen 2022, Keränen 2023, Keränen 2024).

Pyydys	Kalastaneet/pyydyksiä käyttäneet taloudet (kpl) vuonna								Keskim.
	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Kalastavat taloudet	193	286	305	285	261	240	197	279	256
Lohiverkko	46	47	34	35	37	44	33	52	41
Muut verkot	10	4	6	9	16	8	7	8	8
Katiskat	6		2	6	4	2	7	18	6
Koukut	16	11	4		4	2	3	8	7
Laji	Kokonaissaalis (kg) vuonna								Keskim.
	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Lohi	5 012	6 190	5 778	6 447	8 167	3 968	1 583	4 107	5 156
Taimen	817	1 279	1 362	1 043	805	607	599	819	916
Siiika	94	33	65	1 043	745	712	1 590	265	568
Hauki	761	678	875	788	417	574	370	807	659
Made	422	100	323	24	167	82	299	419	229
Ahven	270	318	504	239	331	360	326	611	370
Kuha	267	104	287	344	174	204	307	889	322
Kirjolohi	120	94	95	142	44	49	104	126	97
Särkikalat	237	94	165	10	89	41	67	79	98
Muut	2	11	55	14	36	0	81	58	32
Yhteensä	8 002	8 901	9 509	10 094	10 975	6 597	5 326	8 180	8 448
Saalis kg/talous	41	31	31	35	42	27	27	29	33

3.5. NÄKEMYKSET KALASTUKSESTA JA KALASTONHOIDOSTA

Vapaamuotoisia vastauksia kalastuksesta ja kalastonhoidosta esitti 43 henkilöä. Vastaukset on esitetty sellaisenaan liitteessä (liite 3).

Avoimissa vastauksissa kommentoitiin eniten verkkopyyntiä sekä hylkeiden määrää ja niistä kalastolle tai kalastukselle aiheutuvaa haittaa. Aikaisempien vuosien tapaan myös saaliin vähyys esiintyi useissa vastauksissa. Osa vastaajista kommentoi vähäistä veden virtausta tai virtauksen loppumista.

Lohi- ja taimenvuotta pidettiin huonona, mutta yksi vastaaja kertoi rasvaevällisten meritaimenten määrän lisääntyneen viimeisen kolmen vuoden aikana.

Kaksi vapakalastajaa kritisoi lokakuun viehekalastuskieltoa ja rasvaevällisten taimenten vapauttamispakkoa. Kalastussääntöjä toivottiin näkyville jokivarteen tai sosiaaliseen mediaan.

4.MUU KALASTUS KEMIJOKISUUSSA

4.1. SIIAN MÄDINHANKINTAPYYNTI JA NÄYTEKALAPYYNTI

Siian mädinhankintapyyntin kokonaissaalis vuonna 2024 oli 8 086 kg, josta siian saalisosuus oli 7 265 kg (90 %). Mädinhankintapyyntin yhteydessä saatiin sivusaaliina lohta 43 kg, taimenta 165 kg, haukea 74 kg, madetta 112 kg, kuhaa 372 kg ja 56 kg muita lajeja, pääasiassa lahnaa. (Taulukko 5.)

Taulukko 5. Siian mädinhankintapyyntin saalis vuonna 2024.

	Lohi	Taimen	Siika	Hauki	Made	Kuha	Muut	Yhteensä
Saalis (kg)	43	165	7 265	74	112	372	56	8 086
Osuus	0,5 %	2,0 %	89,8 %	0,9 %	1,4 %	4,6 %	0,7 %	100 %

Isohaaran alapuolella järjestettiin näytekalapyynti syksyllä 2024 tarkoituksena arvioida kalateiden läpi uineiden lohien ja taimenien määrää ja alkuperää (Keränen 2025). Näytekalapyyntin kokonaissaalis oli runsaat 256 kg. Saaliiksi saatiin lohta, taimenta, kuhaa, madetta, siikaa ja lahnaa. Yhteenveto näytekalapyyntin saaliista on esitetty taulukossa (taulukko 6).

Taulukko 6. Näytekalapyyntin saalis, keskipaino ja yksikkösaalis lajeittain vuonna 2024 Isohaaran voimalaitoksen alapuolella.

Laji	Saalis (kpl)	Saalis (kg)	Keskipaino (kg)	Yksikkösaalis (kpl/verkkotunti)	Yksikkösaalis (kg/verkkotunti)
Lohi	59	188,9	3,2	0,077	0,245
Taimen	12	21,5	1,8	0,016	0,028
Kuha	7	14,2	2,0	0,009	0,018
Made	13	26,8	2,1	0,017	0,035
Siika	6	3,6	0,6	0,008	0,005
Lahna	3	1,4	0,5	0,004	0,002
Yhteensä	100	256,4		0,130	0,333

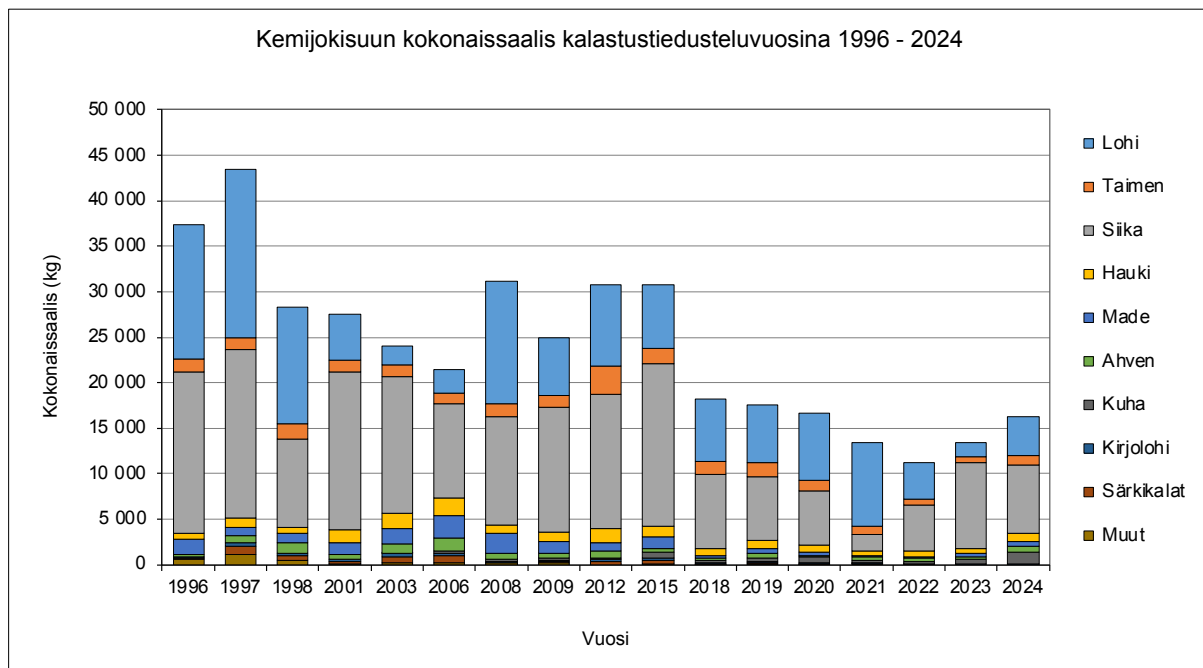
4.2. KOKONAISSAALISARVIO

Kalastustiedustelun ja siian mädinhankintapyyntin yhteenlaskettu saalis oli vuonna 2024 runsaat 16,5 tonnia (taulukko 7). Suurin osa saaliista oli siikaa, lohta, kuhaa ja taimenta. Yhteenlaskettu saalis on vaihdellut ajanjaksolla 1996–2024 noin 12–44 tonnin välillä. Siika oli saalismäärissä tiedustelualueen merkittävin yksittäinen saalislaji aina vuoteen 2015 saakka, minkä jälkeen siian ohella lohien suhteellinen osuus kokonaissaaliissa on kasvanut vähintään siikasaalista vastaavaksi, pois lukien heikot lohivuodet 2022 ja etenkin 2023 (kuva 2). Siian mädinhankintapyyntin saalis ja lohisaalisarviot ovat vaihdelleet jokseenkin runsaasti, joten kokonaissaalismäärissäkin on selvää vaihtelua.

Kalastustiedustelun kokonaissalisarvioita tarkasteltaessa tulee huomata, että arvioon sisältyy aina systemaattisista tai satunnaisista virheistä johtuvaa epävarmuutta. Arviointimenetelmät ovat jossakin määrin vaihdelleet. Kokonaissaaliissa ei ole myöskään mukana yleiskalastusoikeudella kalastaneiden saalista. Tällä ei todennäköisesti kuitenkaan ole suurta merkitystä kokonaissaaliin tason kannalta.

Taulukko 7. Siian mädinahankintapyyntin, Isohaaran alapuolen näytekalapyyntin ja Kemijon kirkonkylän osakaskunnan luvilla kalastaneille suunnatun kalastustiedustelun tulosten perusteella laskettu arvio Kemijokisuun kokonaissaaliista lajeittain vuonna 2024.

	Lohi	Taimen	Siika	Hauki	Made	Ahven	Kuha	Kirjolohi	Muut	Yhteensä
Saalis (kg)	4 339	1 006	7 533	881	558	611	1 276	126	194	16 523
Osuus	26,3 %	6,1 %	45,6 %	5,3 %	3,4 %	3,7 %	7,7 %	0,8 %	1,2 %	100 %

Kuva 2. Kemijokisuun kokonaissaalis vuosittain tarkastelujaksolla 1996–2024 siian mädinahankintapyyntien, näytekalapyyntien ja kalastustiedustelujen perusteella (Kemijoki Oy, Taskila 2016).

5. YHTEENVETO

Tiedustelun mukaan Kemin edustalla Isohaaran alapuolisella alueella kalasti osakaskunnan luvilla vuonna 2024 arviolta 279 taloutta, joista noin 19 % harjoitti verkkokalastusta ja 85 % vastaavasti vapakalastusta.

Kalastustiedustelun mukainen arvioitu kokonaissaalis Kemin kirkonkylän osakaskunnan luvilla vuonna 2024 oli noin 8,2 tonnia, josta noin puolet oli lohta. Taimenta, kuhaa ja haukea oli runsaat 30 % kokonaissaaliista, kunkin lajin osuuden ollessa noin 10 % saaliista. Näiden lisäksi saatiin jonkin verran ahventa, madetta ja siikaa.

Vuoden 2024 tiedustelun arvioitu lohisaalis oli 713 yksilöä ja saalislohien keskipaino oli 5,8 kg. Arviolta 79 % saaduista lohista oli eväleikattuja istukkaita. Taimenista istutettuja oli vastaavasti arviolta 84 %. Vapaamuotoisissa vastauksissa kommentointiin etupäässä verkkopyyntiä ja hylkeiden määrää alueella. Lohi- ja taimenvuotta pidettiin huonona.

Vapaa-ajankalastuksen lisäksi Kemijokisuun alueella tehtiin siian mädinhankintapyyntiä, jonka kokonaissaalis oli vajaat 8,1 tonnia, pääosin vaellussiikaa, sekä näytekalapyyntiä, jonka kokonaissaalis oli vajaat 260 kg, etupäässä lohta. Kalastustiedustelun, näytekalapyynnin ja mädinhankintapyynnin kokonaissaalis vuonna 2024 oli runsaat 16,5 tonnia. Tästä vaellussiian osuus oli noin 47 %, lohen noin 26 % ja taimenen noin 6 %.

Kemin kirkonkylän osakaskunnan luvilla Kemijokisuulla kalastaneiden määrä on vuosina 2015–2024 pysytellyt jokseenkin samalla tasolla noin 250 kalastavan talouden tuntumassa. Vuosisaalis on ollut vastaavasti noin 5,3–11 tonnin paikkeilla.

6. LÄHTEET

- Anttila, E.-L. 2017. Kemin edustan vesistö- ja kalataloustarkkailu v. 2016. Vesistö- ja kalataloustarkkailu. Pöyry Finland Oy, Oulu. 30 s. + liites.
- Autti, J., Kerätär, K. & Zitting-Huttula, T. 1998. Kalastus ja kalansaalet Kemijokisuulla vuosina 1996 ja 1997. Voimalohi Oy, monistettu julkaisu.
- Autti, J. 2000. Kalastus ja kalansaalet Kemijokisuulla vuonna 1998. Voimalohi Oy, monistettu julkaisu.
- Autti, J. & Huttula, E. 2009. Selvitys kalastuksesta Kemijokisuulla vuonna 2008. Kemijoki Oy. Tutkimusraportti 13.
- Huttula, E., Autti, J. & Pylväs, M. 2004. Kalastus ja saalis Isohaaran voimalaitosaltaalla ja Kemijokisuulla vuonna 2001. Kemijoki Oy & Voimalohi Oy. Tutkimusraportti 6.
- Keränen, P. 2022. Kemijokisuun kalastustiedustelu vuonna 2021. Kemijoki Oy, PVO-Vesivoima Oy, Kalatalouspalvelut Pekka A. Keränen, Rovaniemi. 9 s. + liites.
- Keränen, P. 2023. Kemijokisuun kalastustiedustelu vuonna 2022. Kemijoki Oy, PVO-Vesivoima Oy, Kalatalouspalvelut Pekka A. Keränen, Rovaniemi. 9 s. + liites.
- Keränen, P. 2024. Kemijokisuun kalastustiedustelu vuonna 2023. Kemijoki Oy, PVO-Vesivoima Oy, Kalatalouspalvelut Pekka A. Keränen, Rovaniemi. 9 s. + liites.
- Keränen, P. 2025. Kemijoen Isohaaran ja Taivalkosken tutkimus- ja näytepyynti vuonna 2024. Voimalohi Oy, Kalatalouspalvelut Pekka A. Keränen, Rovaniemi. 15 s. + liitteet.
- Laitala, H., Jokinen, J. & Paksuniemi, S. 2020. Kemijokisuun kalastustiedustelu v. 2018. Eurofins Ahma Oy, Rovaniemi. 12 s. + liites.
- Leppänen, A. 2020. Kemijokisuun kalastustiedustelu v. 2019. Eurofins Ahma Oy, Rovaniemi. 7 s. + liites.
- PSV-Maa ja Vesi Oy 2004. Kemin edustan merialueen ja Kemijokisuun kalataloustarkkailu v. 2003.
- Pöyry Environment Oy 2007. Kemin edustan merialueen ja Kemijokisuun kalataloustarkkailu v. 2006.
- Pöyry Finland Oy 2010. Kemin edustan merialueen ja Kemijokisuun kalataloustarkkailu v. 2009.
- Paksuniemi, S. 2021. Kemijokisuun kalastustiedustelu v. 2020. Eurofins Ahma Oy, Rovaniemi. 7 s. + liites.
- Pöyry Finland Oy 2013. Kemin edustan merialueen ja Kemijokisuun kalataloustarkkailu v. 2012.
- Taskila E. 2016. Metsä Fibre Oy & Metsä Board Kemi Oy, Stora Enso Oy Veitsiluoto, Kemin vesi Oy ja Kemijoki Oy. Kemin edustan merialueen ja Kemijokisuun kalataloustarkkailu. Pöyry Finland 31 s.

LIITE 1. Tiedustelulomake (sivu 1/2).

K1

KALASTUS ISOHAARAN ALAPUOLISELLA JOKISUUALUEELLA VUONNA 2024

1. Kalastiko taloutenne v. 2024 Isohaaran alapuolisella jokisuualueella? (kartta liitteenä)

☐ Ei. **Palauttakaa lomake, vaikka taloutenne ei kalastanutkaan.**

☐ Kyllä **Vastatkaa myös seuraaviin kysymyksiin:**

2. Taloudestamme lunasti kalastusluvan Isohaaran alapuoliselle jokialueelle _____ henkilöä.

3. Taloudestamme osallistui kalastukseen tiedustelualueella yhteensä _____ henkilöä.

4. Pyynti- ja saalistiedot Isohaaran alapuolisella jokisuualueella v. 2024.

Arvioikaa taulukkoon käytössä olleet pyydykset ja eri pyydyksillä saatu saalis kalalajikohtaisesti.

PYYDYS	Pyydyksiä pyynnissä kpl	Pyynti- päivien määrä	Saalis									
			Lohi kg	Taimen kg	Siika kg	Hauki kg	Made kg	Ahven kg	Kuha kg	Kirjo- lohi kg	Särki- kalat kg	Muut kg
Lohiverkot												
Muut verkot												
Talviverkot												
Katiskat												
Koukut												
Muu, mikä?												

PYYDYS	Pyynti- päivien määrä	Saalis									
		Lohi kg	Taimen kg	Siika kg	Hauki kg	Made kg	Ahven kg	Kuha kg	Kirjo- lohi kg	Särki- kalat kg	Muut kg
Vetouistelu											
Heittokalastus											
Perhokalastus											
Onki											
Pilkki											

KÄÄNNÄ →

LIITE 1. Tiedustelulomake (sivu 2/2).

ALOITA KÄÄNTÖPUOLELTA →

5. Lohisaalis kuukausittain touko-marraskuussa, arvioikaa myös istukkaiden (rasvaevä leikattu) osuus (kpl).

Kuukausi	tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu
Kilomäärä (kg)												
Kappalemäärä (kpl)												
Rasvaevä leikattu (kpl)												

6. Taimensaalis kuukausittain, arvioikaa myös istukkaiden (rasvaevä leikattu) osuus (kpl).

Kuukausi	tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu
Kilomäärä (kg)												
Kappalemäärä (kpl)												
Rasvaevä leikattu (kpl)												

7. Kertokaa lyhyesti oma näkemyksenne kalastuksesta ja kalastonhoidosta tai muista huomioista.

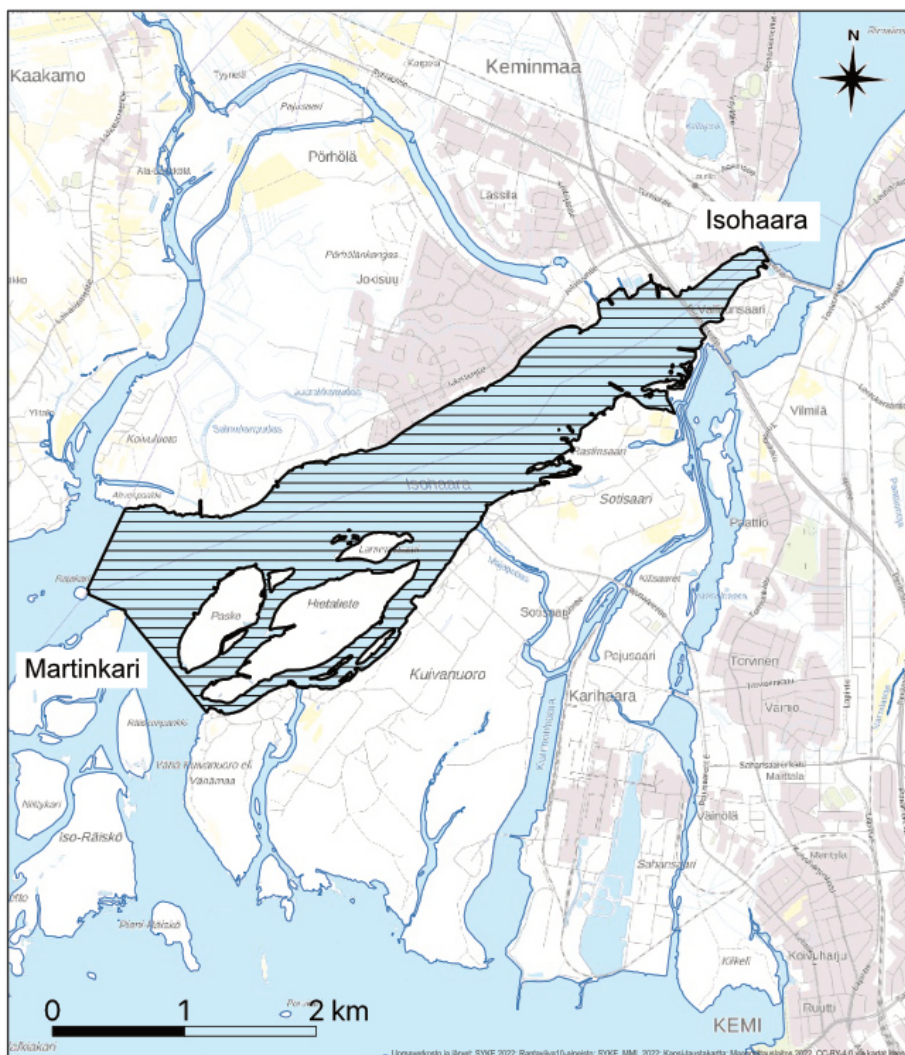
Kiitos vastauksista! Muistakaa palauttaa lomake!

LIITE 2. ISOHAARAN ALAPUOLISEN JOKISUUALUEEN TIEDUSTELUALUE VUONNA 2024.

KALASTUSTIEDUSTELUALUE

Isohaara - Martinkari -välinen alue

LIITE 3. TIEDUSTELUUN VASTANNEIDEN VAPAAMUOTOISET KOMMENTIT VUONNA 2024.

N	Kommentit
1	Virta melkein nolla. Ei kalaa joessa.
2	Istukkaita veteen laskiessa lokkeja valtava määrä altaassa. Kalanpojat tottuneet saamaan ruoan pinnasta. Helppo saalis lokeille. Pitäis olla joku toinen keino. Poikaset ei osaa hakea ruokaa niin kuin luonnonkala (pohjan tuntumasta).
3	Huono kalakausi. Hylkeitä liikkui paljon.
4	Syksyinen mätisiian pyynti on aivan järjetöntä, ottavat kaikki taimenetkin vaikka ovat alamittaisia ja rasvaevä leikattu. Tätä pitäis valvoa paremmin. Muuten joki rehevöityy (ruohottuu) ja vesi on mitä on.
5	En saanut alamittaisia taimenia.
6	En ole kalastanut viime vuonna.
7	Kotitarvekalastajan into hiipuu, kun paikat merkitään etukäteen ja joku käy kokemassa pyydyksen yöllä.
8	Liialliset hylkeet haittavat kalastusta.
9	Lokakuun "ns" siianverkotus on ihan väärin hoidettu. Kaikki taimenet ja lohet, myös alamittaiset katoaa verkkoihin. (Lohet menee ketunsyötiksi, olen kuullut.)
10	Verkot "valloittavat" soutualueita vuosi vuodelta enemmän.
11	Jotain mättää tai jossain. Lohia on tullut tosi heikosti viimeisen kolmen kesän aikana. Viime kesä oli suurin fiasko. Pyyntikaudella 0 kg, siianpyynnin aikana muutamia, mutta heikkokuntoisia.
12	Miten uusi "kalastuslaki", virkamiesten rahalypsylaki, kehittää merialueen ammattikalastusta? Ketä hyödyttää halli/norppakannan kasvu? Mikäs kalatiestrategian, rahalypsustrategian jatkuvuus?
13	Viime vuosina (3-5 v.) kalantulo on ollut heikkoa. Kalojen pintomisia näkyy vähän. Kolme eri kertaa olen nähnyt hylkeen kalastaessani moottoritiesillan alapuolella.
14	Lokakuun vuosittainen viehekalastuskielto on kohtuuton. Yleisesti on tiedossa, että kutusiian varjolla verkotetaan taimenta. Heittokalastus (uistin/perho) rannalta tulisi sallia myön kutusiian pyynnin aikana. Ainakin Isohaaran padon ja moottoritien välillä.
15	Hylkeet riesana. Siikasaalis 12.10.-27.10.2024
16	Turhan paljon jätetty rasvaevä leikkaamatta. Näitä evällisiä istutuskaloja sitten kielletään ottamasta.
17	Tänä vuonna kävin ensimmäisen kerran omien poikien kanssa kokeilemassa kalastusta (4 v ja 5 v). Isohaaran alapuoli on loistava paikka heittokalastukseen varsinkin vasta-alkajille.
18	Rasvaevälliset taimenet 2 kpl vapautettu, mikä on mielestäni väärin, koska tässä kohtaan ei ole luonnon kaloja. Istutetut kalat on tarkoitettu kalastettaviksi. Sitten lokakuussa viehekalastus kielletään, vaikka lupa myydään 1.5.-31.4. asti. Tästä rauhoituksesta moni ei tiedä mitään. Joella kulkee paljon ulkomaalaisia, joilla ei ole kielitaitoa tai konsteja infon saamiseksi. Ja sitten jokeen laitetaan hillitön määrä verkkoja, on sellanen pyydys mikä ei valikoi onko eviä tai täytyykö alamitta sääntö. Monella joella perho ja uistin kalastajat vuorottelevat pariton tai parillinen pv. kummalla puolen jokea kalastaa, eikä ole huono sääntö?
19	Heikko lohi ja taimen kesä 2024.
20	Lohet olivat keskimäärin 5-7 kg. Ei juuri isompia. 5.vuotta sitten oli paljonkin yli 10 kg lohia. Hylkeen syömiä lohi oli verkoissa useita. Hylkeitä näkyikin joessa useana päivänä.
21	Viime kevät oli rannaltakalastajan kannalta huono ja sittenhän ne virtaukset loppui ja vedetkin lämpeni. Syksyksyllä kun olisi ollut mahdollista "ronkkia" siikaa perholla niin syysloman aikaan olin reissussa. Huono avobesi kausi kokonaisuudessaan. Kalaportaisiin pitäisi saada jatkuva juoksutus jolloin kala hakeutuisi virtausta kohti.
22	Lokit syö liian paljon istukkaita. Kemijoki + Kaakamonniemen siian istutuksista samoin hylkeet. Olen itse havainnut, lohen ja taimenen poikia satoja siian tuhansia.
23	Sen huomannut näin rannalla asuvana, että siian mädinhankintapyynti syksyllä vähentynyt edellisvuosista, koska "vanhat" kalastajat siirtyneet muihin "kalastuspiireihin".
24	Syksyn verkkokalastus joessa tulisi kieltää.
25	Voimaloiden katko käyttö häiritsee suuresti monin tavoin kalastusta ja kalojen esiintymistä alueella.
26	Lohikannat romahtaneet!
27	Vähän kaloja joessa.
28	Kala puree harvoin.
29	Olin vähän kalassa. Lohia näin yhden. Valvontaa voisi lisätä. Turisti ei tiedä sääntöjä.

30	Kalat olivat suuria. Kalastime 3 hlö ryhmässä.
31	Vetouistelun kannalta olisi jatkuva virtaus joessa oltava koko ajan (välillä tuntui kuin soutaisi järvellä) kun virtaus loppui, samalla loppui myös kalojen aktiivisuus (ei tärppejä, ei myöskään lohien pintakäyntejä). Lohi nousee kotijokeen mereltä, mutta miten se voi suunnistaa Kemijokeen jos sieltä ei tule vettä koko ajan (tätä saattaisi miettiä ja kuunnella myös asiantuntijoita).
32	Syys verkotus vie parhaan taimenenkalastuskauden lähes kokonaan. Taimenta tulisi istuttaa lisää.
33	Verkkomiehet vievät alamittaiset ja isot, ei ole enää kotitarvekalastusta.
34	Lohta ollut todella vähän joessa.
35	Edelleen verkot vedetään kauden edetessä jo 1. pilatille asti (joen länsipuolella).
36	Istutusten aikana verkot, lokit, koskelot vaikeuttavat istukkaiden selviytymistä elävänä. Kesällä 3-4 hyjettä pitävät voimalan alustan vettä pitopöytään. Vievät muus uistimesta kaloja. Arvaa harmittaako!
37	se on ihan hyvä
38	Virtausta pitäisi ajaa tasaisesti koko kesä eikä vain silloin tällöin kun sähkö kallista.
39	Kalastus paikka muuten hyvä mutta roska säiliöitä ja pelastus renkaita voisi olla.
40	Hylkeet alkavat olemaan melkoinen riesa pyydyksille.
41	Hylkeitä syksyllä paljon. Kalastukseni jäi normaalia vähäisemmäksi kyseisenä vuonna. Madetta tuli normaalisti.
42	Isohaaran kalastus säännöt olisi hyvä saada joki varten ilmoitustaululle tai Facebook isohaara kalastus sivulle. Esim lohien pyynti aika ja rasvaevällisen taimenen rauhoituksesta
43	Rasvaevällisten meritaimenten määrä lisääntynyt viimeisen kolmen kauden aikana.